

w sprawie oceny programowej na kierunku filozofia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej, na kierunku filozofia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Wrocławskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku filozofia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku, a także kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów, zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Zróżnicować treści programowe dla wszystkich zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia w sposób wskazujący na właściwy poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji progres kompetencji między studiami pierwszego i drugiego stopnia.
2. Na studiach drugiego stopnia uzupełnić program studiów o treści programowe i metody kształcenia umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się dotyczących kompetencji społecznych: „organizuje pracę zespołu, współdziała w nim i sprawnie nim kieruje”, „organizuje proces uczenia się innych osób”, „efektywnie dostosowuje i modyfikuje wiedzę i umiejętności do potrzeb zawodowych i społecznych”.
3. Wprowadzić w programie studiów drugiego stopnia w ścieżce ogólnofilozoficznej obowiązkowe zajęcia umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie logiki. Tego typu zajęcia przewidywane są tylko w ramach zajęć do wyboru, z których większość nie jest uruchamiana.

4. Zapewnienie studentom możliwości faktycznego wyboru zajęć.
5. Zmodyfikować sposób realizacji i organizacji praktyk poprzez:
 - a) oszacowanie nakładu pracy studenta w sposób realnie oddający czas, który powinien on poświęcić na osiągnięcie założonych dla praktyk efektów uczenia się i realizację zaplanowanych zadań,
 - b) opracowanie dokumentacji przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, tak by możliwe było skuteczne sprawdzenie i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów,
 - c) określenie zasad doboru miejsc odbywania praktyk i kompetencji opiekunów praktyk w celu zapewnienia miejsc odbywania praktyk zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk,
 - d) hospitację praktyk w miejscu ich odbywania,
 - e) określenie procedur oceny programu praktyk, efektów uczenia się i metod weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz dokonywanej przez studentów oceny przebiegu praktyk i ich wdrożenie.

w odniesieniu do kryterium 6:

1. Podjąć współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie doskonalenia koncepcji kształcenia i programu na studiach pierwszego stopnia oraz odnośnie do ścieżki „ogólnofilozoficznej” na studiach drugiego stopnia.
2. Wprowadzić systematyczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu oceny wpływu interesariuszy zewnętrznych na koncepcję kształcenia i program studiów.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Wprowadzić na kierunku przyjęte w Uczelni procedury zapewniania jakości kształcenia w sposób umożliwiający diagnozowanie nieprawidłowości i wdrażanie działań naprawczych.
2. Włączyć interesariuszy zewnętrznych w działanie zespołu odpowiedzialnego za jakość kształcenia

w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2. załącznika nr 3 do Statutu, powtórne postępowanie oceniające na kierunku filozofia w uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2021/2022.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
podpisano podpisem kwalifikowanym
w dniu 23.07.2020

Krzysztof Diks

Opinia zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych

w sprawie oceny programowej

Nazwa kierunku studiów: filozofia

Poziomy studiów: studia pierwszego i drugiego stopnia

Profil studiów: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne i niestacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Wrocławski

Data przeprowadzenia wizytacji: 3-4 marca 2020 r.

Warszawa, 2020 r.

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń).....	9
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej	9
5. Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)	10

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodniczący: dr hab. Piotr Sikora, ekspert PKA

członkowie:

1. dr hab. Natasza Szutta, ekspert PKA
2. dr Bogdan Dziobkowski, członek PKA
3. Mateusz Kopaczyński, ekspert PKA ds. studenckich
4. Paweł Miry, sekretarz zespołu oceniającego

oraz stanowiska Uniwersytetu Wrocławskiego, przedstawionego w piśmie IF.0901.1.2020 z dnia 15 czerwca 2020 r.

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli ² kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione częściowo

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. **Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)**

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie filozofia, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe nie są zgodne z efektami uczenia się choć uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Nie umożliwiają one jednak na studiach drugiego stopnia osiągnięcia efektów uczenia się: „organizuje pracę zespołu, współdziała w nim i sprawnie nim kieruje”, „organizuje proces uczenia się innych osób”, „efektywnie dostosowuje i modyfikuje wiedzę i umiejętności do potrzeb zawodowych i społecznych”, a w ścieżce ogólnofilozoficznej efektów uczenia się z zakresu logiki, przewidując je tylko w ramach zajęć do wyboru, z których większość nie jest uruchamiana. Treści programowe na części zajęć na studiach drugiego stopnia pokrywają się w bardzo dużym stopniu z treściami programowymi realizowanymi na analogicznych zajęciach na studiach pierwszego stopnia nie wskazując na progres kompetencji wynikających z poziomu studiów, np. sylabusy zajęć z *ontologii*, *epistemologii* są takie same dla obu poziomów studiów. Wykład na zajęciach *główne zagadnienia etyki* na studiach drugiego stopnia powiela treści z wykładu i ćwiczeń z *etyki* na studiach pierwszego stopnia. Śruba

Harmonogram realizacji studiów, formy zajęć, liczba semestrów, godzin, oszacowanie nakładu pracy studentów punktami ECTS poza praktykami jest prawidłowe i umożliwia studentom osiąganie zakładanych efektów uczenia się. W Uczelni obowiązuje praktyka, wg której student otrzymuje 12 punktów ECTS po zdanym egzaminie na koniec czterosemestralnego kursu w zakresie zajęć z języka obcego. Przyjęty system nie przewiduje żadnej formy zaliczenia zajęć dla trzech pierwszych semestrów, bo program studiów w każdym semestrze wskazuje na egzamin przeprowadzany na koniec czwartego semestru kursu. Nie są określone wymagania, które należy spełnić, by zaliczyć te trzy semestry kursu. Z jednej strony nie ma więc możliwości niezaliczenia semestru studentom, którzy nie wykazują progresu kompetencji lub nie wykonują zadań i ćwiczeń, a z drugiej strony system ten pociąga za sobą kłopoty z przenoszeniem i uznawaniem punktów ECTS we wszystkich przypadkach, gdy student odbywa część zajęć w innej uczelni lub zmienia uczelnię, przerywa i wznowia studia. System ten rodzi także konsekwencje w postaci przeciążenia studentów zajęciami w semestrach, gdy nie są naliczane punkty ECTS za lektoraty i znaczącego niedociągnięcia w semestrze, gdy punkty te są naliczane w sposób akumulacyjny. **Rekomenduje się** w związku z tym określenie formy zaliczania poszczególnych semestrów w ramach kształcenia językowego oraz naliczanie punktów ECTS w poszczególnych semestrach.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia przewiduje zajęcia do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym

poziomie, jednak nie została zapewniona możliwość realnego wyboru kursów. Przy bogatej ofercie zajęć do wyboru, uruchamiany jest w ramach oferty tylko jeden przedmiot, wybrany przez większość studentów, do którego dopisywani są pozostali studenci, bez względu na dokonany przez nich wybór.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Na prowadzonej na studiach drugiego stopnia specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzyreligijnym* uwzględniono praktykę zawodową w wymiarze 30 godzin i 7 punktów ECTS. Oszacowany nakład pracy studenta oznacza, że w ramach pracy własnej powinien on kilkakrotnie więcej czasu spędzić na przygotowaniu do czynności wykonywanych w zakładzie pracy niż na ich wykonanie, przy czym program praktyk obejmuje czynności niewymagające takiego przygotowania: zapoznanie się z regulaminem pracy, regułami odbywania praktyk, przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony danych osobowych, ochrony tajemnicy państwowej. Sposób dokumentowania praktyk nie umożliwia skutecznej oceny ich przebiegu oraz oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych dla praktyk efektów uczenia się. Wymagane jest nieodwołujące się do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się ogólne zaświadczenie o odbyciu praktyki, nie przewiduje się prowadzenia dziennika praktyk. Uczelnia nie zapewnia miejsc praktyk, nie opracowała procedur kwalifikowania tych miejsc i opiekunów praktyk, nie prowadzi także hospitacji w miejscach odbywania praktyk. Nie wprowadzono także procedur oceny programu praktyk, w tym efektów uczenia się ani metod oceny praktyk dokonywanej przez studentów.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu pracy przeznaczonego na uczenie się oraz ocenę i weryfikację efektów uczenia się.

Uczelnia w odpowiedzi na raport z wizytacji wskazała na skuteczne działania naprawcze dotyczące zapewniania w programie studiów zajęć w wymiarze minimum 5 punktów ECTS w dziedzinie nauk społecznych. Uczelnia nie wskazała jednak na żadne działania związane z zapewnieniem studentom realnego wyboru zajęć. W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia wskazuje, że efekt: student „ma pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, wiedzę szczegółową w zakresie podstawowych subdyscyplin filozoficznych: logiki, ontologii, epistemologii, etyki, estetyki” może być osiągnięty częściowo lub całkowicie na różnych kursach tak obowiązkowych, jak i fakultatywnych, nie wskazując jednak zajęć obowiązkowych, na których jest on osiągany w zakresie logiki. Nie wskazano także na działania naprawcze odnoszące się do zalecenia dotyczącego realizacji praktyk zawodowych. Jednocześnie zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych po zapoznaniu się z raportem z wizytacji zwrócił uwagę na nieprawidłowości dotyczące braku treści programowych umożliwiających osiągnięcie wymienionych wyżej efektów uczenia się z kategorii kompetencji społecznych na studiach drugiego stopnia oraz powtarzających się w stosunku do studiów pierwszego stopnia treści programowych na studiach drugiego stopnia. W stosunku do pierwszej kwestii w odpowiedzi na raport nie wskazano zajęć, wraz z założonymi dla nich efektami uczenia się, na których studenci osiągają wskazane w raporcie efekty uczenia się, a w stosunku do drugiej kwestii jedynie zadeklarowano doprecyzowanie od nowego cyklu kształcenia opisu treści programowych. Powyższe okoliczności uzasadniają podtrzymanie dla kryterium 2 oceny kryterium spełnione częściowo.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji

studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiając uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywując studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu, ale dotyczy to wyłącznie specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzyreligijnym*. Brak jest też systematycznych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w których poddawano by ocenie wpływ takiej współpracy na koncepcję kształcenia i program studiów wszystkich stopni i specjalności. Uczelnia nie wskazała na żadne podjęte po wizytacji działania naprawcze odnoszące się do zaleceń sformułowanych dla kryterium 6, deklarując jedynie, że od roku akademickiego 2020/2021 na kierunku zostanie powołany zespół ds. relacji z interesariuszami zewnętrznymi. Powyższe okoliczności uzasadniają podtrzymanie dla kryterium 6 oceny kryterium spełnione częściowo.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów na kierunku filozofia w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym – choć niesformalizowanym – ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów. Na kierunku został powołany zespół odpowiedzialny za jakość kształcenia, który podejmuje działania w powierzonym zakresie, jednak są one mało skuteczne, czego wyrazem są niezdiagnozowane nieprawidłowości, będące podstawą do sformułowania zaleceń w kryterium 2. W procesie oceny jakości kształcenia na kierunku nie biorą także udziału interesariusze zewnętrzni.

Jakość kształcenia na kierunku podlega tylko cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia PKA, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Uczelnia w odpowiedzi na raport z wizytacji zadeklarowała, że od roku akademickiego 2020/2021 uzupełni skład Kierunkowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia o przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, ale biorąc pod uwagę zalecenia sformułowane dla kryterium 2, a także nieskuteczność działań naprawczych odnośnie do nieprawidłowości stwierdzonych w raporcie powizytacyjnym w roku akademickim 2013/2014 dotyczących funkcjonowania na kierunku uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia podtrzymana zostaje propozycja oceny kryterium spełnione częściowo.

3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)

Zespół oceniający podczas oceny programowej przeprowadzonej w roku akademickim 2013/2014 wskazał kilka obszarów wymagających uwagi, przez co zarekomendował:

- 1) Przyłożenie starań prowadzących do wyposażenia budynków w bezprzewodowy dostęp do Internetu.
- 2) Dalszy rozwój analiz karier absolwentów oraz współpracy z otoczeniem społecznym w przygotowywaniu i prowadzeniu programów kształcenia.
- 3) Poddanie weryfikacji skuteczności, a także funkcjonalności przyjętych metod monitorowania losów zawodowych absolwentów
- 4) Należy podjąć działania, które energiczniej wprowadzą w czyn dobrze zaprojektowany wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia – tak Wydziały, jak Instytutowy. W szczególności należy podjąć działania aktywizujące udział studentów w tym systemie oraz włączające do niego interesariuszy zewnętrznych
- 5) Należy ograniczyć przypadki uprawiania dydaktyki przez osoby o zerowym lub bardzo niskim poziomie publikacji.

Ponadto sformułowane były zalecenia i rekomendacje, które w związku ze zmianami prawnymi uległy dezaktualizacji.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Odnośnie do zalecenia pierwszego w siedzibie Instytutu Filozofii został umożliwiony dostęp do Internetu bezprzewodowego. Dostosowano się także do zalecenia piątego i obsada zajęć nie wzbudza zastrzeżeń. Nadal częściowo aktualne pozostają zalecenia dwa i trzy, zwłaszcza w kontekście opinii pracodawców, a także danych z Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych, w zakresie przygotowania absolwentów kierunku do wejścia na rynek pracy. W zasadzie nie podjęto skutecznych działań naprawczych dotyczących zalecenia czwartego. Zdiagnozowane dla kryterium 2 nieprawidłowości świadczą o braku realnego wprowadzenia na kierunku przyjętych w uczelni procedur systemu zapewniania jakości kształcenia.

4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej

Zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Wrocławskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku filozofia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku, a także kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów, zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Propozycja oceny programowej: ocena pozytywna na okres dwóch lat.

5. Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Zróżnicować treści programowe dla wszystkich zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia w sposób wskazujący na właściwy poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji progres kompetencji między studiami pierwszego i drugiego stopnia.
2. Na studiach drugiego stopnia uzupełnić program studiów o treści programowe i metody kształcenia umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się dotyczących kompetencji społecznych: „organizuje pracę zespołu, współdziała w nim i sprawnie nim kieruje”, „organizuje proces uczenia się innych osób”, „efektywnie dostosowuje i modyfikuje wiedzę i umiejętności do potrzeb zawodowych i społecznych”.
3. Wprowadzić w programie studiów drugiego stopnia w ścieżce ogólnofilozoficznej obowiązkowe zajęcia umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie logiki. Tego typu zajęcia przewidywane są tylko w ramach zajęć do wyboru, z których większość nie jest uruchamiana.
4. Zapewnienie studentom możliwości faktycznego wyboru zajęć.
5. Zmodyfikować sposób realizacji i organizacji praktyk poprzez:
 - f) oszacowanie nakładu pracy studenta w sposób realnie oddający czas, który powinien on poświęcić na osiągnięcie założonych dla praktyk efektów uczenia się i realizację zaplanowanych zadań,
 - g) opracowanie dokumentacji przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, tak by możliwe było skuteczne sprawdzenie i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów,
 - h) określenie zasad doboru miejsc odbywania praktyk i kompetencji opiekunów praktyk w celu zapewnienia miejsc odbywania praktyk zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk,
 - i) hospitację praktyk w miejscu ich odbywania,
 - j) określenie procedur oceny programu praktyk, efektów uczenia się i metod weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz dokonywanej przez studentów oceny przebiegu praktyk i ich wdrożenie.

w odniesieniu do kryterium 6:

1. Podjąć współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie doskonalenia koncepcji kształcenia i programu na studiach pierwszego stopnia oraz odnośnie do ścieżki „ogólnofilozoficznej” na studiach drugiego stopnia.
2. Wprowadzić systematyczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu oceny wpływu interesariuszy zewnętrznych na koncepcję kształcenia i program studiów.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Wprowadzić na kierunku przyjęte w Uczelni procedury zapewniania jakości kształcenia w sposób umożliwiający diagnozowanie nieprawidłowości i wdrażanie działań naprawczych.
2. Włączyć interesariuszy zewnętrznych w działanie zespołu odpowiedzialnego za jakość kształcenia.